

Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 5.část. Tenebrionoidea (Mycetophagidae, Ciidae, Tetratomidae, Melandryidae, Ripiphoridae, Zopheridae, Mordellidae, Tenebrionidae, Prostomidae, Oedemeridae, Meloidae, Mycteridae, Pythidae, Pyrochroidae, Salpingidae, Anthicidae, Aderidae, Scaptiidae)

Václav Týr

Žihle 119, 331 65 Žihle; e-mail: vaclavtyr@seznam.cz

TÝR V. 2012: Brouci (Coleoptera) Žihle a okolí. 5.část. Tenebrionoidea (Mycetophagidae, Ciidae, Tetratomidae, Melandryidae, Ripiphoridae, Zopheridae, Mordellidae, Tenebrionidae, Prostomidae, Oedemeridae, Meloidae, Mycteridae, Pythidae, Pyrochroidae, Salpingidae, Anthicidae, Aderidae, Scaptiidae) (Beetles (Coleoptera) in the surroundings of Žihle. Part 5. Tenebrionoidea (Mycetophagidae, Ciidae, Tetratomidae, Melandryidae, Ripiphoridae, Zopheridae, Mordellidae, Tenebrionidae, Prostomidae, Oedemeridae, Meloidae, Mycteridae, Pythidae, Pyrochroidae, Salpingidae, Anthicidae, Aderidae, Scaptiidae)). – Západočeské entomologické listy, 3: 22–29. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 12-5-2012.

Abstract. Results of the faunistic research of Coleoptera in the surrounding of Žihle (northern part of the Plzeň region) are presented. The fifth part contains data on the superfamily Tenebrionoidea. Altogether 96 species of superfamily Tenebrionoidea have been recorded from the study area (8 species of Mycetophagidae, 3 species of Ciidae, 1 species of Tetratomidae, 4 species of Melandryidae, 1 species of Ripiphoridae, 6 species of Zopheridae, 10 species of Mordellidae, 33 species of Tenebrionidae, 1 species of Prostomidae, 9 species of Oedemeridae, 2 species of Meloidae, 1 species of Mycteridae, 1 species of Pythidae, 2 species of Pyrochroidae, 5 species of Salpingidae, 4 species of Anthicidae, 1 species of Aderidae, and 4 species of Scaptiidae). The most interesting species from the faunistic point of view are: *Prostomis mandibularis* (Fabricius, 1801), *Pycnomerus terebrans* (A. G. Olivier, 1790), *Synchita undata* Guérin-Ménéville, 1844, *S. variegata* Hellwig, 1792, *Uloma rufa* (Piller & Mitterpacher, 1783), *Meloe proscarabaeus proscarabaeus* Linnaeus, 1758, *M. scabriusculus* Brandt & Erichson, 1832, *Mycterus curculioides* (Fabricius, 1781), *Mycetophagus multipunctatus* Fabricius, 1792, *M. fulvicollis* Fabricius, 1792, *Conopalpus testaceus* (A. G. Olivier, 1790), *Colydium filiforme* Fabricius, 1792, *Mordellochroa tournieri* (Emery, 1876), *Corticeus linearis* (Fabricius, 1790), *C. bicolor* (Olivier, 1790), *C. longulus* (Gyllenhal, 1827), *Cyrtanaspis phalerata* (Germar, 1847), *Metoecus paradoxus* (Linnaeus, 1760), *Omophlus pubescens* (Linnaeus, 1758), *O. lividipes* Mulsant, 1856, *Platydema violaceum* (Fabricius, 1790), *Blaps lethifera lethifera* Marsham, 1802, *B. mortisaga* (Linnaeus, 1758), *Hymenalia rufipes* (Fabricius, 1792), *Pseudocistela ceramoides ceramoides* (Linnaeus, 1758) and *Pytho depressus* (Linnaeus, 1767).

Key words: Faunistics, Coleoptera, Tenebrionoidea, Czech Republic, Plzeň region

ÚVOD

V tomto příspěvku předkládám výsledky faunistického průzkumu brouků z čeledí Mycetophagidae, Ciidae, Tetratomidae, Melandryidae, Ripiphoridae, Zopheridae, Mordellidae, Tenebrionidae, Prostomidae, Oedemeridae, Meloidae, Mycteridae, Pythidae, Pyrochroidae, Salpingidae, Anthicidae, Aderidae a Scaptiidae širšího okolí obce Žihle, která se nachází v nejsevernější části Plzeňského kraje. Zmiňovaný příspěvek je pátý v sérii o broucích (Coleoptera) Žihle a okolí, cílem které je postupná publikace nálezových údajů jednotlivých čeledí brouků. Jedná se o údaje získané vlastní sběratelskou činností v letech 1984–2012, determinací nebo revizí soukromých

nebo muzejních sbírek a citace údajů z literatury vztahující se k dané oblasti.

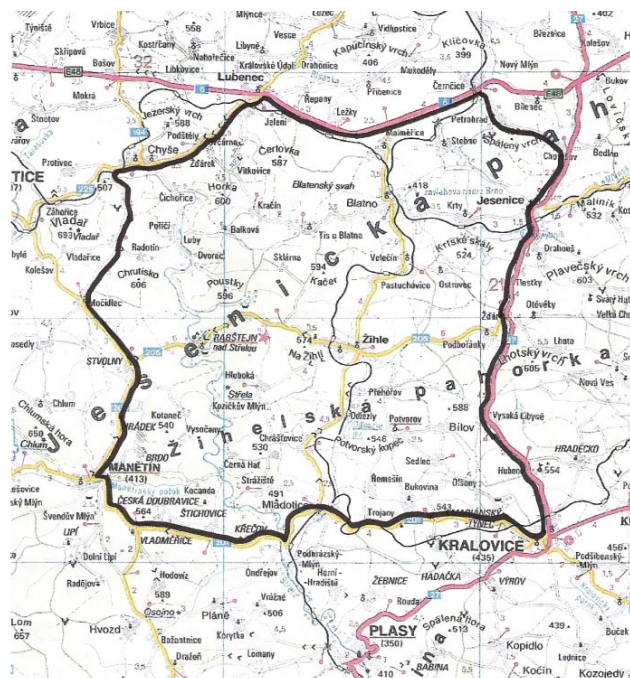
CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Sledovanou oblast tvoří okruh ve vzdálenosti přibližně 10 km od obce Žihle, který částečně zasahuje i do sousedních krajů: Středočeského, Ústeckého a Karlovarského. Pro potřeby faunistického průzkumu jsou hranice zmiňovaného území vymezeny silničním propojením následujících měst a obcí: Mladotice, Trojany, Kralovice, Vysoká Libyně, Žďár, Jesenice, Chotěšov, Petrohrad, Černčice, Ležky, Lubenec, Chyš, Bohuslav, Močidlec, Stvolny, Manětín, Vladměřice a Křečov (Obr. 1). Nejvýše polo-

ženým místem je Kanešův kopec u obce Tis u Blatna (633 m n. m.) a nejnižší položeným místem je obec Černčice (335 m n. m.) v severní části sledovaného území a údolí řeky Střely u Mladotic (357 m n. m.) v části jižní. Zhruba dvě třetiny sledovaného území jsou zalesněny. Převládají porosty smrku a borovice, vyjma okolí Petrohradu a Jesenice, kde se nacházejí plochy s převahou listnatých dřevin. Nezalesněné plochy jsou převážně zemědělsky využívány. Jedním z významných krajinných prvků je údolí řeky Střely, která svým meandrovitým tokem protéká sledovanou oblastí od severu k jihu. Pestrá morfologie hluboce zaříznutého údolí spolu s geologickým podkladem (proterozoické břidlice) přispěly k vytvoření celé škály přírodních stanovišť, jako jsou xerothermní skalnaté stráně, vlhké říční a potoční nivy, chladná inverzní údolí bočních přítoků se zbytky suťových lesů, různé skalní útvary, suťová pole a vysychavé reliktní bory na prudkých stráních. Do sledovaného území zasahují dva přírodní parky: údolí řeky Střely a její širší okolí je součástí Přírodního parku Horní Střela, komplexy převážně listnatých lesů v severovýchodní části sledovaného území s porosty dubu a buku na žulovém podkladu patří do Přírodního parku Jesenicko. Zkoumané území patří do mírně teplé klimatické oblasti podle QUITT (1971), převážná část do kategorie MT4, jen severovýchod území (okolí Petrohradu a Jesenice) do kategorie MT10.

MATERIÁL A METODIKA

Nomenklaturu a pořadí čeledí a druhů uvádím podle práce LÖBL & SMETANA (2008). Číslo v závorce

Obr. 1. Mapa sledovaného území.
Fig. 1. Map of the region under study.

za názvem lokality představuje kód faunistického mapového pole (PRUNER & MIKA 1996). Pokud se lokalita nachází na styku více mapových polí, jsou tato pole uvedena ve zkráceném zápisu např. (58-5946). Kategorie ohrožení druhů jsou převzaty z práce FARKAČ et al. (2005). Názvy lokalit jsou v rámci jednotlivých druhů řazeny abecedně. Použité zkratky: lgt. – sbíral, coll. – sbírka, observ. – pozoroval, PR – Přírodní rezervace. Materiál čeledí Meloidae, Mycetophagidae, Mycteridae, Oedemeridae, Prostomidae, Pyrochroidae, Tenebrionidae, Tetratomidae, Ripiphoridae, Salpingidae, Zopheridae byl částečně nebo zcela determinován autorem. Na determinaci ostatního materiálu se podíleli specialisté na jednotlivé čeledi: S. Bečvář (České Budějovice) – Tenebrionidae; J. Brestovanský (Neratovice) – Melandryidae, Zopheridae; J. Horák (Praha) – Mordellidae, Scaptiidae; J. Jelínek (Praha) – Ciidae, Salpingidae, Tenebrionidae; Z. Kejval (Muzeum Chodska, Domažlice) – Anthicidae; V. Novák (Praha) – Tenebrionidae; P. Průdek (Brno) – Ciidae. V případě soukromých sbírek je sběratel (pokud není uvedeno jinak) shodný s vlastníkem sbírky (např. VT = Václav Týr lgt. et coll.). Seznam sbírek a jejich zkratky: JK – Josef Krošlák, Plzeň; JM – Josef Mašek, Žlutice; MS – Miloslav Šanda, Žatec; SD – Stanislav Doležal, Plzeň-Božkov; SU – Stanislav Urban, Příbram; VB – Václav Benedikt, Plzeň; VT – Václav Týr, Žihle; ZMP – Západočeské muzeum v Plzni. V plném znění uvádím pouze údaje dosud nepublikované. Údaje, které již byly publikovány, jsou citovány ve zkrácené formě: lokalita (kód faunistického mapového pole), rok nálezu (citace literárního zdroje), např. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). U velmi hojných druhů, např. *Lagria hirta* (Linnaeus, 1758), jsou opakovaná data nálezů ze stejné lokality uvedena také ve zkrácené formě (např. VI.–VII.1990–2011). Při sběru materiálu byly uplatněny obvyklé metody: individuální sběr, smýkání a sklepávání imág.

Přehled zjištěných druhů

Čeď MYCETOPHAGIDAE

Litargus balteatus Le Conte, 1856

Žihle (5946), 23.I.1997, 1 ex., sklep s dubovým dřevem, 16.IX.2011, 2 ex., na plisni na dubovém dřevu, VT.

Poznámka: Kosmopolitní, u nás vzácnější, druh nálezaný spíše v synantropním prostředí (komposty, sklady obilí apod.).

Litargus connexus (Fourcroy, 1785)

Blatno, areál pily (58-5946), 3.V.1996, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 22.V.1982, 1 ex., SD. Rabštejn nad Střelou (5945), 21.V.2002, 2 ex., VT. Žihle (5946), 24.VIII.1992, 2 ex., 18.V.1994, 1 ex., 17.V.1995,

2 ex., 17.XI.1996, 1 ex., 21.VII.1997, 2 ex., 1.V.2001, 1 ex., 3.VI.2005, 1 ex., 16.IX.2011, 1 ex., na plísní na dubovém dřevu, 30.III.2012, více ex. observ. (1 ex. in coll.), pod kůrou suchého javoru, VT.

Mycetophagus multipunctatus Fabricius, 1792
Hluboká (5945), 28.IV.2008, 1 ex., JK. Petrohrad (5846), 22.IV.2000, 2 ex., VT. Velečín, Velečinský rybník (5946), 29.V.2011, více ex. observ. (3 ex. in coll.), v choroši na olši, VT. Žihle (5946), 17.IV.1995, 4 ex., v choroši na olši a jeho okolí, VT. Žihle, polesí Švihov (5946), 8.IV.2012, více ex. observ. (2 ex. in coll.), v choroši na olši, VT.

Poznámka: Zranitelný druh nehojně se vyskytující na stromových houbách.

Mycetophagus quadripustulatus (Linnaeus, 1760)
Blatno, areál pily (58-5946), 16.VI.2000, 1 ex., VT. Malměřice (5846), 5.VI.1996, 1 ex., 14.VI.1997, 3 ex., 22.VI.1997, 1 ex., vše na choroši na vrbě a jeho okolí, VT. Petrohrad (5846), 19.X.1982, 3 ex., J. Suchý lgt., coll. SD; 27.III.1983, 9 ex., SD; 22.IV.2000, 1 ex., v choroši na topolu, VT. PR Střela (5945), 28.IX.2011, 1 ex., VT. Velečín, Velečinský rybník (5946), 29.V.2011, více ex. observ. (1 ex. in coll.), v choroši na olši, VT. Žihle (5946), 11.IX.2010, 1 ex., VT.

Mycetophagus fulvicollis Fabricius, 1792
Blatno, areál pily (58-5946), 16.VI.2000, 1 ex., VT. Poznámka: Zranitelný druh s výskytem v zachovánejších lesních biotopech s dostatkem mrtvého dřeva (od lužních lesů po bučiny).

Mycetophagus atomarius (Fabricius, 1787)
Velečín, Velečinský rybník (5946), 29.V.2011, 1 ex., v choroši na olši, VT. Žihle (5946), 16.VII.1992, 1 ex., 1.V.2001, 1 ex., 18.VI.2009, 2 ex., VT.

Mycetophagus piceus (Fabricius, 1787)
PR Střela (5945), 8.IV.1996, 2 ex., 1.V.2009, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 8.V.2001, 1 ex., VT.

Poznámka: Nechojný druh s výskytem v zachovánejších lesních biotopech s dostatkem mrtvého dřeva.

Typhaea stercorea (Linnaeus, 1758)
Blatno, areál pily (58-5946), 31.V.1996, 1 ex., 20.VIII.1996, 1 ex., 1.IV.1997, 1 ex., 22.VI.2007, 1 ex., VT.

Čeled' CIIDAE

Cis boleti (Scopoli, 1763)
Žihle (5946), 12.V.1991, 1 ex., 18.VI.2001, 1 ex., VT.

Cis glabratus Mellié, 1848
Rabštejn nad Střelou (5945), 2.III.1997, 2 ex., VT.

Orthocis alni (Gyllenhal, 1813)
Petrohrad (5846), 30.I.1983, 1 ex., ex larvae, SD.

Čeled' TETRATOMIDAE

Tetratoma fungorum Fabricius, 1790
Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 11.XII.2011, více ex. observ. (6 ex. in coll.), VT. Petrohrad (5846), 24.III.1983, 1 ex., 11.III.1984, 6 ex., VT. PR Střela (5945), 14.III.2009, 1 ex., VT. Sklárna (5945-46), 16.IV.1995, 1 ex., na choroši na bříze, VT. Žihle (5946), 22.X.2006, 1 ex., VT. Žihle, polesí Švihov (5946), 8.IV.2012, 1 ex., v choroši na olši, VT. Poznámka: Nechojný druh s lokálním výskytem. Vývoj probíhá v tvrdých plodnicích *Polyporus* spp., imaga se objevují brzo na jaře a v pozdním podzimu.

Čeled' MELANDRYIDAE

Abdera affinis (Paykull, 1799)
Velečín, Velečinský rybník (5946), 29.V.2011, 2 ex., v choroši na olši, VT.

Orchesia undulata Kraatz, 1853
Žihle (5946), 6.XII.1996, 1 ex., v choroši na dubu, 10.VI.2002, 1 ex., VT.

Orchesia micans (Panzer, 1793)
Petrohrad (5846), 1984, 4 ex., ex larvae, choroš na buku, SD. Žihle (5946), 3.VI.2003, 1 ex., VT.

Conopalpus testaceus (A. G. Olivier, 1790)
Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 2 ex., VT. Velečín, Velečinský rybník (5946), 29.V.2011, 1 ex., VT. Poznámka: Zranitelný druh. Ostrůvkovitě rozšířený po celé České republice na přírodně zachovalých biotopech s dostatkem mrtvého dřeva.

Čeled' RIPIPHORIDAE

Metoecus paradoxus (Linnaeus, 1760)
Manětín, Doubravický vrch (6045), 7.IV.1985, 1 ex., M. Klekner lgt., coll. JM. Žihle (5946), 16.IX.1991, 1 ex., v letu, 4.VIII.2001, 2 ex., na okně v domácnosti, VT.

Poznámka: Téměř ohrožený druh, vývoj parazitický u blanokřídlého hmyzu.

Čeled' ZOPHERIDAE

Pycnomerus terebrans (A. G. Olivier, 1790)
Žihle (5946), 11.V.1989, 2 ex., VT. Poznámka: Ohrožený druh vývojově vázaný na rozkládající se dřevo listnatých stromů.

Colydium filiforme Fabricius, 1792
Petrohrad (5846), 20.VII.2010, 1 ex., VT. Poznámka: Zranitelný druh, většinou nalézáný na starých (zejména soliterních) dubech, na místech bez kůry s množstvím výletových otvorů dřevokazného hmyzu. V České republice vzácný a lokální výskyt.

Bitoma crenata (Fabricius, 1775)
Nový Dvůr (5945), 29.XII.1987, 1 ex., pod ků-

rou smrku, VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 8.IV.1996, 1 ex., 11.IX.2008, 2 ex., 14.III.2009, 1 ex., 1.V.2009, 1 ex., 9.V.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 21.XII.1985, 3 ex., 26.XII.1993, 2 ex., 3.VI.2005, 2 ex., 28.IX.2010, 1 ex., VT. Žihle, polesí Švihov (5946), více ex. observ. (1 ex. in coll.), pod kůrou olše, VT.

Synchita humeralis (Fabricius, 1792)

Podbořanky, PR Rybníčky u Podbořánek (5946), 18.VI.2002, 1 ex., Z. Doležal lgt., coll. ZMP. Žihle (5946), 20.VI.1994, 1 ex., VT.

Synchita undata Guérin-Ménéville, 1844

Žihle (5946), 30.III.2012, 2 ex., pod kůrou suchého javoru, VT.

Poznámka: V České republice nehojný mycetofilní druh s vazbou na odumírající dřevo listnatých stromů v přírodně bohatých oblastech. Ohrožený druh.

Synchita variegata Hellwig, 1792

Petrohrad (5846), 19.VIII.2005, 1 ex., VT.

Poznámka: V České republice nehojný mycetofilní druh s vazbou na odumírající dřevo listnatých stromů v přírodně bohatých oblastech. Ohrožený druh.

Čeľad' MORDELLIDAE

Curtimorda maculosa (Neazen, 1794)

Blatno, areál pily (58-5946), 7.VIII.1997, 1 ex., VT. Žihle (5946), 9.VI.1993, 1 ex., VT.

Mordella brachyura brachyura Mulsant, 1856

Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 3 ex., VT.

Mordella holomelaena holomelaena Apfelbeck, 1914

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 4 ex., 30.VI.2002, 1 ex., VT.

Tomoxia bucephala bucephala A. Costa, 1854

Blatno, areál pily (58-5946), 7.VIII.1997, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 28.VII.1996, 1 ex., 24.VII.1997, 1 ex., VT. Žihle (5946), 14.VII.2003, 1 ex., VT.

Variimorda basalis (A. Costa, 1854)

Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 1 ex., VT.

Variimorda briantea (Comolli, 1837)

Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 4 ex., VT.

Mordellistena brevicauda (Bohemann, 1849)

Rabštejn nad Střelou (5945), 16.V.1994, 1 ex., 10.V.2002, 2 ex., 1.VI.2008, 1 ex., VT.

Mordellistena pumila (Gyllenhal, 1810)

Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 1 ex., 30.VI.2002, 1 ex., VT.

Mordellochroa abdominalis (Fabricius, 1775)

Žihle (5946), 28.V.2011, 1 ex., VT.

Mordellochroa tournieri (Emery, 1876)

Žihle (5946), 11.V.1998, 1 ex., VT.

Poznámka: Zranitelný druh.

Čeľad' TENEBRIONIDAE

Lagria hirta (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 11.VI.2007, 1 ex., 7.VI.2010, 1 ex., VT. Nový Dvůr (5945), 28.V.2011, více ex. observ. (1 ex. in coll.), VT. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), VI.–VII.1990–2011, více ex., VT. Žihle (5946), V.–VII.1984–2011, více ex., VT.

Blaps lethifera lethifera Marsham, 1802

Žihle (5946), 23.IX.1989, 1 ex., 18.VII.2004, 1 ex., VT.

Poznámka: V současnosti především v Čechách už poměrně vzácný druh termofytika. Nález na Žihelsku představuje významný doklad o pronikání druhu mimo nejteplejší oblasti.

Blaps mortisaga (Linnaeus, 1758)

Pastuchovice (5946), 28.V.1987, 1 ex., ve stáji u koní, VT.

Poznámka: Dříve běžný druh smrtníka, v posledních letech na našem území ubývá.

Bolitophagus reticulatus (Linnaeus, 1767)

PR Střela (5945), 11.VI.1998, 1 ex., VT. Žihle (5946), 3.VI.2005, 3 ex., 12.VI.2006, 2 ex., 29.IX.2007, 1 ex., VT.

Eledona agricola (Herbst, 1783)

Malměřice (5846), 5.VI.1996, desítky ex. observ. (10 ex. in coll.), 14.VI.1997, desítky ex. observ. (5 ex. in coll.), oboje na choroši na vrbě a jeho okolí, VT. Petrohrad (5846), 22.IV.2000, masový výskyt, stovky ex. observ. (10 ex. in coll.), v choroši na topolu, VT.

Uloma culinaria (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 22.V.2000, 1 ex., VT. Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 18.VI.2011, P. Týr lgt., coll. VT. Petrohrad (5846), 15.IX.1997, 2 ex., VT. PR Střela (5945), 1.V.2009, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VIII.1997, 1 ex., VT. Žihle (5946), 17.V.2008, 1 ex., 18.XII.2010, 1 ex., VT.

Uloma rufa (Piller & Mitterpacher, 1783)

PR Střela (5945), 30.III.2010, 1 ex., VT; 9.V.2010, 5 ex., SU; 9.V.2010, 2 ex., VT. Žihle (5946), 26.XII.1993, 2 ex., 18.V.2010, 1 ex., VT.

Poznámka: Ohrožený druh vyvíjející se v hniječím dřevu. Ve sledované oblasti nejčastěji nalézán pod odchlíplou kůrou starých pařezů.

Tenebrio molitor Linnaeus, 1758

Manětín (6045), 3.V.1958, 1 ex., F. Němec lgt., coll. ZMP. Žihle (5946), 25.VI.1993, 1 ex., 12.VII.1994,

- 1 ex., 1.VIII.1994, 4 ex., 6.VIII.1995, 2 ex., 19.X.1995, 1 ex., 25.VII.2006, 1 ex., 22.VI.2011, 1 ex., VT.
- Nalassus dermestoides*** (Illiger, 1798)
Žihle (5946), 29.VI.2011, 2 ex., VT.
- Stenomax aeneus*** (Scopoli, 1863)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
- Tribolium destructor*** Uyttenboogaart, 1933
Rabštejn nad Střelou (5945), 11.VI.1992, 1 ex., VB. Žihle (5946), 8.III.2002, 2 ex., 15.VI.2006, 1 ex., VT.
- Tribolium castaneum*** (Herbst, 1797)
Blatno, areál pily (5846), 1.VIII.1995, 1 ex., VT. Žihle (5946), 30.VII.1994, 1 ex., 27.IX.1995, více ex. observ. (2 ex. in coll.), 24.VII.1997, 1 ex., 2.VII.2001, 4 ex., 12.VII.2004, 1 ex., 28.VI.2009, 1 ex., 16.IX.2011, 1 ex., VT.
- Opotrum sabulosum sabulosum*** (Linnaeus, 1760)
Kalec (5945-46), 30.IV.1994, 2 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 18.VI.2004, 1 ex., VT. Žihle (5946), 11.VI.1999, 1 ex., VT.
- Allecula morio*** (Fabricius, 1787)
Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 18.VI.2011, 2 ex., P. Týr lgt., coll. VT. Petrohrad (5846), 20.VII.2010, více ex. observ. (4 ex. in coll.), na duté usychající třešni, VT.
Poznámka: Nehojný druh vývojem vázaný na dutiny listnatých stromů.
- Prionychus ater*** (Fabricius, 1775)
Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 18.VI.2011, 1 ex., P. Týr lgt., coll. VT. Petrohrad (5846), 29.VI.1990, 1 ex., JK. Žihle (5946), 7.VIII.2008, 1 ex., VT.
Poznámka: Druh s výskytem na přírodně zachovalých lokalitách, vývojem vázaný na dutiny listnatých stromů.
- Hymenalia rufipes*** (Fabricius, 1792)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
Poznámka: Teplomilný arborikolní druh doubrav a lesostepních lokalit, především v Čechách jen v přírodně nejzachovalejších oblastech nižších až středních poloh.
- Gonodera luperus luperus*** (Herbst, 1783)
Manětín (6045), bez data sběru, 1 ex., J. Brožík lgt., coll. ZMP. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
- Pseudocistela ceramoides ceramoides*** (Linnaeus, 1758)
Manětín (6045), 25.VI.1986, 2 ex., JM. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 2 ex., 19.VI.2008, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
Poznámka: Teplomilný arborikolní druh doubrav a lesostepních lokalit, především v Čechách jen v přírodně nejzachovalejších oblastech nižších až středních poloh.
- Isomira murina murina*** (Linnaeus, 1758)
Blatno (58-5946), 18.VII.1991, 1 ex., Z. Klouček lgt., coll. VT. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 3 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), V.–VII.1993–2011, více ex., VT. Žihle (5946), 26.V.1993, 1 ex., 18.VI.2007, 1 ex., 22.V.2011, 1 ex., 28.V.2011, 1 ex., VT.
- Mycetochara axillaris axillaris*** (Paykull, 1799)
Petrohrad (5846), 11.V.1997, 1 ex., VT. Žihle (5946), 1.VI.2001, 1 ex., VT.
Poznámka: Méně častý druh nalézáný na přírodně zachovalých lokalitách s dostatkem starších listnatých stromů.
- Mycetochara maura*** (Fabricius, 1792)
Petrohrad (5846), 1984, 1 ex., ex larvae, SD.
- Cteniopus sulphureus*** (Linnaeus, 1758)
Lubenec (5845), 18.VII.1991, 1 ex., Z. Klouček lgt., coll. VT. Manětín (6045), bez data sběru, 2 ex., J. Wagner lgt., coll. ZMP; 1939, 7 ex., 1940, 1 ex., oboje J. Polák lgt., coll. ZMP. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 16.VII.1995, 1 ex., 30.VI.2002, 2 ex., VT.
- Omophlus pubescens*** (Linnaeus, 1758) (= *O. betulae* (Herbst, 1783), = *O. rufitarsis* (Leske, 1785))
Manětín (6045), bez data sběru, 2 ex., J. Wagner lgt., coll. ZMP. Rabštejn nad Střelou (5945), 1.V.2000, 1 ex., 10.V.2002, 1 ex., VT.
Poznámka: Téměř ohrožený druh s výskytem na stepních a lesostepních lokalitách především termofytika. Výskyt na Žihelsku dokládá jeho pronikání až do středních poloh.
- Omophlus lividipes*** Mulsant, 1856
Rabštejn nad Střelou (5945), 1.V.2002, 1 ex., 1.VI.2008, 1 ex., VT.
Poznámka: Téměř ohrožený druh s výskytem na stepních a lesostepních lokalitách především termofytika. Výskyt na Žihelsku dokládá jeho pronikání až do středních poloh.
- Crypticus quisquilius quisquilius*** (Linnaeus, 1760)
Rabštejn nad Střelou (5945), 8.V.2000, 1 ex., 8.V.2010, 1 ex., VT.
- Diaperis boleti boleti*** (Linnaeus, 1758)
Blatno, areál pily (58-5946), 18.VI.1997, 2 ex., VT. Malměřice (5846), 18.V.2002, 3 ex., choroš na vrbě, VT. PR Střela (5945), 9.IV.1994, 1 ex., 8.IV.1996, 1 ex., 1.V.2009, více ex. observ. (2 ex. in coll.), na choroši na bříze, VT. Žihle (5946), 13.VII.1987, 2 ex., 5.V.1989, 2 ex., 4.VI.1997, 1 ex., 3.VI.2005, 6 ex., 18.VI.2011, 1 ex., VT.
- Platyedema violaceum*** (Fabricius, 1790)
Žihle (5946), 5.XII.2009, 1 ex., pod kůrou vyvráceného dubu, VT.
Poznámka: Téměř ohrožený druh, nejčastěji se vyskytující pod kůrou starých stromů (na různých plísňích) nebo na choroších.

Alphitophagus bifasciatus (Say, 1823)

Blatno, areál pily (58-5946), 8.VI.2007, 1 ex., na zdi pod světlem, VT.

Scaphidema metallicum metallicum (Fabricius, 1792)

Blatno, PR Blatenský svah (58-5946), 6.VI.1996, 2 ex., VT. Petrohrad (5846), 27.III.1983, 2 ex., SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 27.IV.1994, 1 ex., 28.IX.2011, 1 ex., VT. Tis u Blatna (5946), 3.V.2002, 3 ex., P. Pejchal lgt., coll. MS. Žihle (5946), 2.IV.1986, 1 ex., 12.VI.2005, 1 ex., VT.

Corticium unicolor Piller & Mitterpacher, 1783

Blatno, areál pily (58-5946), 18.V.1996, 3 ex., VT. Nový Dvůr, bývalý zámecký park (5945-46), 18.VI.2000, 1 ex., VT. Velečín, Velečínský rybník (5946), 29.V.2011, 4 ex., v choroši na olši, VT.

Corticium bicolor (Olivier, 1790)

Velečín, Velečínský rybník (5946), 29.V.2011, 2 ex., v choroši na olši, VT.

Poznámka: Zřídka se vyskytující druh žijící na myceliích v dutinách a na stromových houbách.

Corticium linearis (Fabricius, 1790)

Blatno, areál pily (58-5946), 17.VII.1996, 1 ex., 18.VI.2001, 1 ex., 29.V.2009, 2 ex., vše na plísní na jehličnatém řezivu, VT.

Poznámka: Zranitelný druh, zřídka nalézáný, žijící pod kůrou slabších větví, především smrků, v chodbách dřevokazného hmyzu.

Corticium longulus (Gyllenhal, 1827)

Sklárna, 1,5 km východně (5946), 29.IV.2012, 1 ex., v lapači na kůrovce, VT.

Poznámka: Zranitelný druh, zřídka nalézáný, žijící v chodbách dřevokazného hmyzu, především na borovicích.

Čeled' PROSTOMIDAE

Prostomis mandibularis (Fabricius, 1801)

Petrohrad (5846), 20.VII.2008, 2 ex., 25.V.2011, 1 ex., všechny ex. pod kůrou odumřelého dubu, VT.

Poznámka: Kriticky ohrožený druh nejzachovalejších lesních lokalit, v České republice vzácně nalézáný (MERTLIK 2011), vývojem vázaný na ztrouchnivělé dřevo.

Čeled' OEDEMERIDAE

Calopus serraticornis (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 22.V.2000, 1 ex., VT. Žihle (5946), 5.V.1984, 1 ex., 23.IV.1995, 1 ex., 26.IV.2006, 1 ex., VT.

Poznámka: Jednotlivě nalézáný druh s večerní a noční aktivitou. Přilétá na světlo. Vývoj probíhá ve vlhkém mrtvém dřevě především jehličnatých stromů.

Ischnomera caerulea (Linnaeus, 1758)

Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela

(5945), 28.IX.2011, 1 ex., v trouchu v dutině dubu, VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 8.V.2010, 1 ex., 18.V.2010, 1 ex., VT.

Chrysanthia geniculata geniculata W. L. E. Schmidt, 1846

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Tis u Blatna (5946), 14.VII.2003, 1 ex., VT.

Chrysanthia viridissima (Linnaeus, 1758)

Blatno, areál pily (58-5946), 8.VI.2007, 1 ex., VT. Manětín, Vuršův mlýn (6045), 21.VII.1983, 1 ex., F. Němec lgt., coll. ZMP. Petrohrad (5846), 1.VI.2002. 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 24.VII.1997, 2 ex., VT. Žihle (5946), 9.VI.1989, 2 ex., 17.VI.1993, 1 ex., VT.

Oedemera femorata (Scopoli, 1763)

Jesenice (58-5946), 3.VII.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 19.VI.1995, 1 ex., VT.

Oedemera flavipes (Fabricius, 1792)

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 30.VI.2002, 1 ex., VT.

Oedemera lurida lurida (Marsham, 1802)

PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).

Oedemera podagrariae podagrariae (Linnaeus, 1767)

Blatno, areál pily (58-5946), 25.VII.2011, 1 ex., VT. Jesenice (58-5946), 15.VIII.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 27.VII.1960, 1 ex., F. Němec lgt., coll. ZMP. Petrohrad (5846), 20.VII.2010, 1 ex., VT.

Oedemera virescens virescens (Linnaeus, 1767)

Jesenice (58-5946), 28.V.1950, 1 ex., J. Suchý lgt., coll. SD. Manětín (6045), 11.VI.1959, 1 ex., F. Němec lgt., coll. ZMP. Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 4.V.1995, 1 ex., 30.VII.1997, 1 ex., 8.V.2000, více ex. observ. (1 ex. in coll.), 8.V.2010, 3 ex., VT. Žihle (5946), 26.V.1987, 1 ex., 4.V.1989, 2 ex., 15.VI.2006, 1 ex., 18.VI.2011, 2 ex., VT.

Čeled' MELOIDAE

Meloe scabriusculus Brandt & Erichson, 1832

Rabštejn nad Střelou (5945), bez data sběru, 1 ex., bez uvedení jména sběratele, coll. ZMP.

Poznámka: Téměř ohrožený druh s výskytem v teplejších oblastech. Ve sledované oblasti a ani jejím nejbližším okolí recentně nezjištěn (nejblíže mně známý recentní výskyt je v okolí Žatce).

Meloe proscarabaeus proscarabaeus Linnaeus, 1758

Hluboká, Kozičkův mlýn (5945), 16.IV.2006, 1 ex.,

rozšlápnutý na louce poblíž krmelce pro zvěř, VT. Rabštejn nad Střelou (5945), bez data sběru, 1 ex., bez uvedení jména sběratele, coll. ZMP.
Poznámka: Ohrožený druh, přes opakované návštěvy lokality Kozičkův mlýn se nepodařilo najít další exempláře.

Čeleď MYCTERIDAE

Mycterus curculioides (Fabricius, 1781)
Manětín (6045), 6.VII.1942, 1 ex., 13.VI.1943, 1 ex., oboje J. Suchý lgt., coll. SD.
Poznámka: Ohrožený druh s výskytem v teplejších oblastech. Ve sledované oblasti recentně nezjištěn.

Čeleď PYTHIDAE

Pytho depressus (Linnaeus, 1767)
Blatno, areál pily (58-5946), 19.X.2011, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 14.III.2009, 5 ex., pod kůrou borovice, VT. Sklárna, 1,5 km východně (5946), 29.IV.2012, 1 ex., v lapači na kůrovce, VT. Žihle (5946), 30.IV.2003, 1 ex., 22.IV.2006, 1 ex., 13.X.2011, 5 ex., 20.X.2011, více ex. observ. (1 ex. in coll.), vše pod kůrou borovice, VT.
Poznámka: Vzácnější druh borových lesů.

Čeleď PYROCHROIDAE

Pyrochroa coccinea (Linnaeus, 1760)
Blatno, areál pily (58-5946), 1.VI.1995, 1 ex., 14.VI.1997, 3 ex., 16.V.2002, 1 ex., 11.VI.2011, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994); 9.V.2010, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), bez data nálezů, 2 ex., J. Brožík lgt., coll. ZMP; 12.VI.1985, 2 ex., I. Těšál lgt., coll. ZMP. Tis u Blatna (5946), 7.V.1996, 4 ex., 6.VI.2010, 1 ex., VT. Žihle (5946), 2.VII.1987, 2 ex., 19.VI.1986, 1 ex., 7.V.1995, 1 ex., 12.VI.1997, 1 ex., 18.VI.2011, 1 ex., VT.
Schizotus pectinicornis (Linnaeus, 1758)
Kalec (5945-46), 8.V.1994, 1 ex., VT. Podbořanky, PR Rybníčky u Podbořánek (5946), 14.V.2011, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 24.IV.1984, 4 ex., 26.V.1996, 1 ex., 18.V.2002, 2 ex., VT.

Čeleď SALPINGIDAE

Cariderus aeneus (A. G. Olivier, 1807)
Žihle (5946), 21.XI.2010, na palivovém dubovém dřevu, VT.
Poznámka: Teplomilný, v České republice zřídka nalézáný druh preferující jižně exponované lokality s výskytem dubových porostů.
Lissodema cursor (Gyllenhal, 1813)
Žihle (5946), 1.VII.2006, 1 ex., 25.VIII.2011, 1 ex.,

zbytky těla v pavučině, VT.
Salpingus planirostris (Fabricius, 1787)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Rabštejn nad Střelou (5945), 16.V.1994, 1 ex., VT. Žihle (5946), 6.XII.1996, 1 ex., sklep s listnatým dřevem, VT.
Sphaeriestes castaneus (Panzer, 1796)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994). Žihle (5946), 11.III.1985, 2 ex., VT.
Vincenzellus ruficollis (Panzer, 1794)
Petrohrad (5846), 22.IV.2000, 1 ex., VT. Žihle (5946), 30.III.2012, 2 ex., pod kůrou suchého javoru, VT.

Čeleď ANTHICIDAE

Anthicus antherinus antherinus (Linnaeus, 1760)
Rabštejn nad Střelou (5945), 18.V.1993, 1 ex., VT.
Omonadus floralis (Linnaeus, 1758)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
Omonadus formicarius formicarius (Goeze, 1777)
Nový Dvůr (5945), 25.IX.1985, 1 ex., VT. PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).
Notoxus monoceros (Linnaeus, 1760)
Žihle (5946), 15.VII.1987, 1 ex., VT.

Čeleď ADERIDAE

Anidorus nigrinus (Germar, 1842)
PR Střela (5945), 1994 (BENEDIKT et al. 1994).

Čeleď SCRAPTIIDAE

Anaspis frontalis (Linnaeus, 1758)
Blatno, areál pily (58-5946), 20.V.1996, 1 ex., VT. Petrohrad (5846), 11.V.1997, 3 ex., VT. Potvorov (5946), 1.VI.1993, 1 ex., VT. Rabštejn nad Střelou (5945), 21.V.1995, 1 ex., 10.V.2002, 1 ex., VT. Žihle (5946), 22.V.1995, 1 ex., VT.
Anaspis flava (Linnaeus, 1758)
Petrohrad (5846), 1.VI.2002, 1 ex., VT. Žihle (5946), 10.VI.1996, 1 ex., VT.
Anaspis rufilabris (Gyllenhal, 1827)
PR Střela (5945), 27.IV.1994, 2 ex., VT.
Cyrtanaspis phalerata (Germar, 1847)
Žihle (5946), 15.VI.2000, 1 ex., VT.
Poznámka: Zranitelný druh.

SOUHRN

Ve sledované oblasti byl prokázán výskyt 96 druhů nadčeledi Tenebrionoidea (8 druhů čeledi Mycetophagidae, 3 druhy čeledi Ciidae, 1 druh čeledi Tetra-tomidae, 4 druhy čeledi Melandryidae, 1 druh čeledi Ripiphoridae, 6 druhů čeledi Zopheridae, 10 druhů čeledi Mordellidae, 33 druhy čeledi Tenebrionidae, 1 druh čeledi Prostomidae, 9 druhů čeledi Oedemeriidae, 2 druhy čeledi Meloidae, 1 druh čeledi Mycte-

ridae, 1 druh čeledi Pythidae, 2 druhy čeledi Pyrochroidae, 5 druhů čeledi Salpingidae, 4 druhy čeledi Anthicidae, 1 druh čeledi Aderidae a 4 druhy čeledi Scaptiidae). Celkem 20 druhů zjištěných ve sledované oblasti je uvedeno v seznamu ohrožených druhů České republiky: jeden v kategorii kriticky ohrožený – *Prostomis mandibularis*, šest v kategorii ohrožený – *Pycnomerus terebrans*, *Synchita undata*, *S. variegata*, *Uloma rufa*, *Meloe proscarabaeus proscarabaeus*, *Mycterus curculioides*, osm v kategorii zranitelný – *Mycetophagus multipunctatus*, *M. fulvicollis*, *Conopalpus testaceus*, *Colydium filiforme*, *Mordellochroa tournieri*, *Corticeus linearis*, *C. longulus*, *Cyrtanaspis phalerata* a pět v kategorii téměř ohrožený – *Metoecus paradoxus*, *Omophlus pubescens*, *O. lividipes*, *Platydema violaceum*, *Meloe scabriusculus*. Kromě už výše zmíněných druhů lze za významné z faunistického hlediska považovat i druhy: *Blaps lethifera lethifera*, *B. mortisaga*, *Hymenalia rufipes*, *Pseudocistela ceramboides ceramboides*, *Corticeus bicolor* a *Pytho depressus*. Výše uvedený počet prokázaných druhů nelze zcela jistě považovat za konečný, lze očekávat (při pokračování faunistického průzkumu) výskyt dalších druhů a to zejména v čeledích Ciidae, Melandryidae, Mordellidae, Anthicidae a Scaptiidae.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Vladimíru Novákovi (Praha) a Ondřeji Konvičkovi (Zlín) za cenné rady při dokončování článku a za poskytnutí bionomických poznámek k jednotlivým druhům a Jiřímu Skuhrovcovi (Praha) za kontrolu anglického textu.

LITERATURA

- BENEDIKT S., BENEDIKT V., DOLEŽAL Z., KROŠLÁK J. & CIHLÁŘ V. 1994: Entomologický inventarizační průzkum PR Střela (Coleoptera, Lepidoptera, Heteroptera). – Mscr., 6 pp. [Depon. in. Okresní úřad Plzeň-sever].
- FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds.) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates). – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.
- LÖBL I. & SMETANA S. (eds.) 2008: Catalogue of Palearctic Coleoptera. Vol. 5 Tenebrionoidea. – Apollo Books, Stenstrup, 670 pp.
- MERTLIK J. 2011: Faunistické síťové mapování několika saproxylofágních druhů brouků na území České republiky a Slovenska. – Online: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=173> (Verze: 2.1.2012).
- PRUNER M. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map fields codes for faunistic map system). – Klapalekiana, 32 (Suppl.): 1–115.
- QUITT E. 1971: Klimatické oblasti Československa. – Academia. Studia Geografica 16, GÚ ČSAV, 73 pp.